

X

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	5.5.2008
Tekijä(t)	Johanna Ventomaa	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	86
Otsikko	Pankki- ja vakuutustoiminnan yhdistämisen kilpailutavoitteet ja niiden saavuttaminen		
Ohjaaja(t)	Professori Paavo Okko, KTT Elias Oikarinen		

Tiivistelmä

Pankkien kilpailuympäristö on viime vuosien aikana muuttunut merkittävästi. Muun muassa kysynnän muutokset, sääntelyn purku ja tekninen kehitys ovat johtaneet siihen, että pankkien on täytynyt alkaa etsiä uusia keinoja tehostaa toimintaansa ja parantaa kilpailukykyään. Paineita on luonut lisäksi se, että yhä useammin pankit kohtaavat kilpailua myös ulkomailta sekä perinteisen pankkisektorin ulkopuolelta.

Kilpailuympäristön muutos on johtanut siihen, että pankit ovat laajentaneet toimintaansa uusille toimialoille. Tätä ilmiötä kutsutaan toimialaliikumiseksi ja se ilmenee pankkien ja vakuutusyhtiöiden välisinä yhteistyösopimuksina sekä yritysostoina ja fuusioina. Vaikka pankit ovat jo pitkään toimineet yhteistyössä muun muassa sijoituspalveluyritysten kanssa, on lisäksi vakuutustoiminnan yhdistäminen pankkitoimintaan yleistynyt selvästi. Suomalaisilla pankeilla on yleisesti joko omistuksessaan henkivakuutusyhtiö tai vähintään yhteistyösopimus sellaisen kanssa. Nyt nämä finanssiryhmiksikin kutsutut rahoitusalan yritysryhmät ovat kuitenkin laajentaneet toimintaansa myös vahinkovakuutukseen, jolla ei ole alan tutkijoiden mukaan selkeää yhteyttä pankkitoimintaan. Tutkielman tarkoituksena onkin tarkastella pankki- ja vakuutustoiminnan yhdistämisen kilpailutavoitteita. Lisäksi pyritään selvittämään, onko yhdistymisillä tavoiteltuja etuja käytännössä saavutettu ja onko yhteistyön tiiviydellä ollut vaikutusta tuloksiin.

Muun Euroopan tavoin Suomen rahoitusmarkkinat ovat hyvin keskittyneet ja kilpailu on silti kireää. Tuottavuuden kasvusta huolimatta pankkisektorilla on kuitenkin tehostamisen mahdollisuuksia. Tutkijoiden mukaan finanssiryhmiä muodostamalla voidaan saavuttaa kustannustehokkuutta sekä suurempia tuottoja toimintojen yhdistämisen ja tuotteiden ristiinmyynnin avulla. Vaikka mittakaava- ja monituote-etujen olemassaolosta ei täydellistä konsensusta olekaan, monet tutkijat päätyvät tuloksiin, joiden mukaan finanssiryhmät ovat keskimääräisesti tehokkaampia kuin niiden erikoistuneet kilpailijat. Lisäksi ryhmät tarjoavat mahdollisuuden riskien parempaan hajauttamiseen. Tällöin myös kysynnän vaihtelut eivät niin helposti vaikuta koko ryhmän tulokseen.

Etenkin kustannuksiin liittyviä synergiaetuja on saavutettu parhaiten organisaatioiden täydellisellä yhdistämisellä lyhyempien yhteistoimintasopimusten sijaan. Organisaation rakenteella on siis vaikutusta pankki- ja vakuutustoiminnan yhdistämisen menestykselle. Toimialan kilpailua pankki- ja vakuutustoiminnan yhdistäminen on kiristänyt, vaikka markkinavoima usein onkin kasvanut ja siten yksittäisen pankin kilpailuasema parantunut. Esimerkiksi uusi OP-Pohjola-ryhmä yhdistää nyt syksyn 2005 Pohjola-kaupan jälkeen menestyksekkäästi sekä pankki- että vakuutuspalvelut ja kilpailee jatkossa vahvemmin markkinajohtajuudesta. Hyviä tuloksia on saavutettu jo lyhyellä aikavälillä.

Asiasanat	pankit, vakuutusyhtiöt, finanssiryhmät, kilpailu, yrityskaupat, toimialaliikumet, synergiaedut
Muita tietoja	